

*Мектепке дейінгі тәрбиенің
бүгіні мен болашағы*

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	3
1 Мектепке дейінгі тәрбиенің бүгіні мен болашағының теориялық негіздері	5
1.1 Мектепке дейінгі тәрбиенің бүгіні мен ертеңі	5
1.2 Тәрбие жүйесінде мектеп жасына дейінгі балаларды жас шамасына қарай бөлудің бүгіні мен ертеңі	9
2 Мектеп жасына дейінгі тәрбиенің бүгіні мен болашағында адамгершілік тәрбиенің орны	19
2.1 Мектепке дейінгі мекемедегі балаларды адамгершілікке тәрбиелеудегі ойынның маңыздылығы	19
2.2 Мектепке дейінгі мекемеде 3-5 жастағы балаларға рухани-адамгершілік тәрбие беруге бағытталған эксперимент жұмысының мазмұны мен нәтижесі	24
ҚОРЫТЫНДЫ	31
ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ	33

Зерттеу объектісі – мектепке дейінгі тәрбие.

Зерттеу пәні – Мектепке дейінгі тәрбие үдерісі.

Зерттеу мақсаты - Мектепке дейінгі тәрбиенің бүгіні мен болашағына талдау жасау.

Зерттеу міндеттері:

- Мектепке дейінгі тәрбиенің бүгіні мен ертеңіне талдау жасау;

- Тәрбие жүйесінде мектеп жасына дейінгі балаларды жас шамасына қарай бөлудің бүгіні мен ертеңін зерттеу;

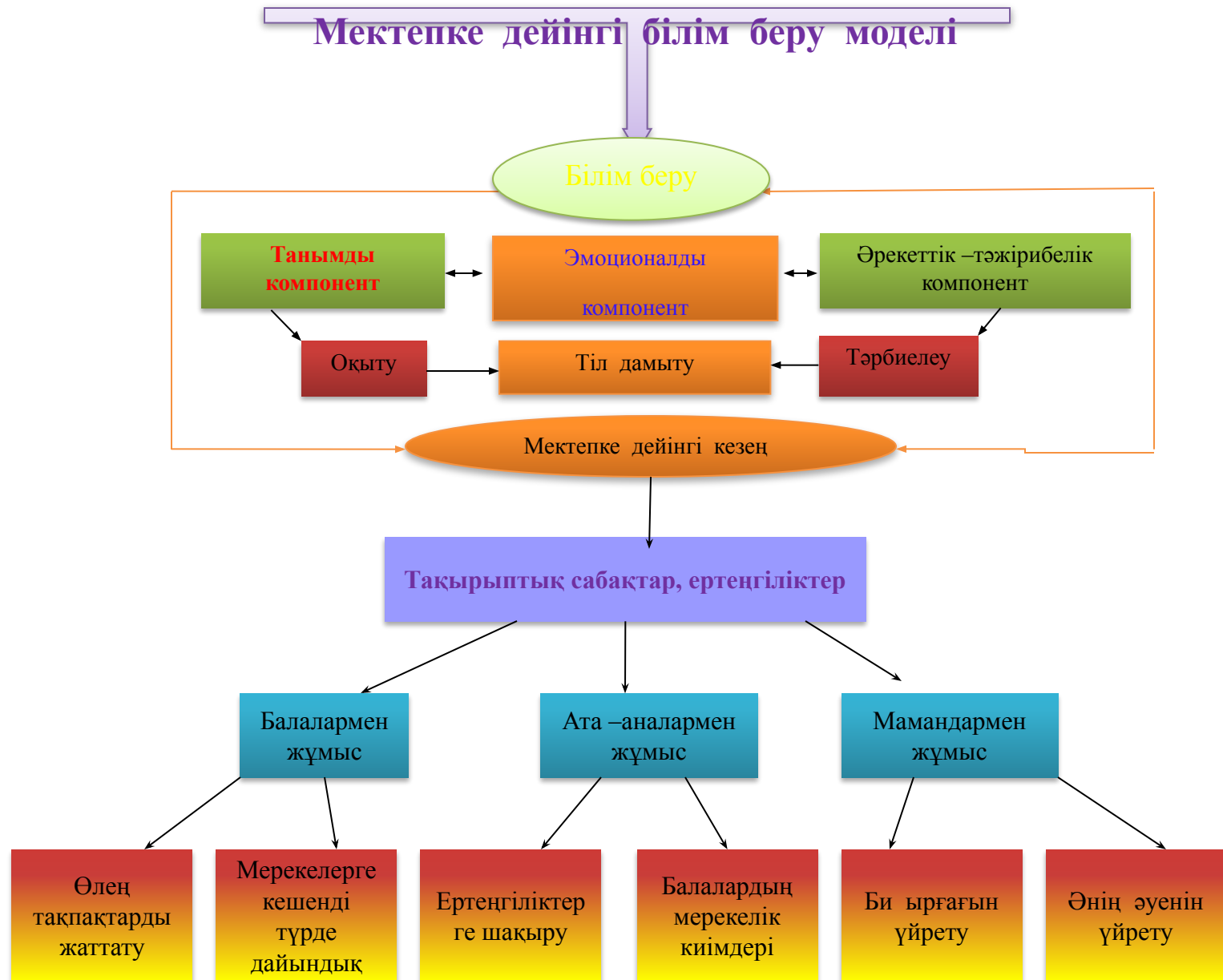
- Мектепке дейінгі мекемедегі балаларды адамгершілікке тәрбиелеудегі ойынның маңыздылығын айқындау;

- Мектепке дейінгі мекемеде 3-5 жастағы балаларға рухани-адамгершілік тәрбие беруге бағытталған эксперимент жұмысының мазмұны мен нәтижесін көрсету.

Оқу мен тәрбие жүйесінің дамуын басқару мен ұйымдастыру моделі

Адамға ең бірінші білім емес, тәрбие берілуі керек.
Тәрбиесіз берілген білім – адамзаттың қас жауы

ЖАҢА СТАНДАРТ БОЙЫНША БАЛАБАҚШАДАҒЫ ОҚУ – ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫНЫҢ 5- БАҒЫТЫ

Адамгершілік
қасиеттері

Татулық

Кішіпейілділік

Шыншылдық

Мейірімділік

Аяушылық

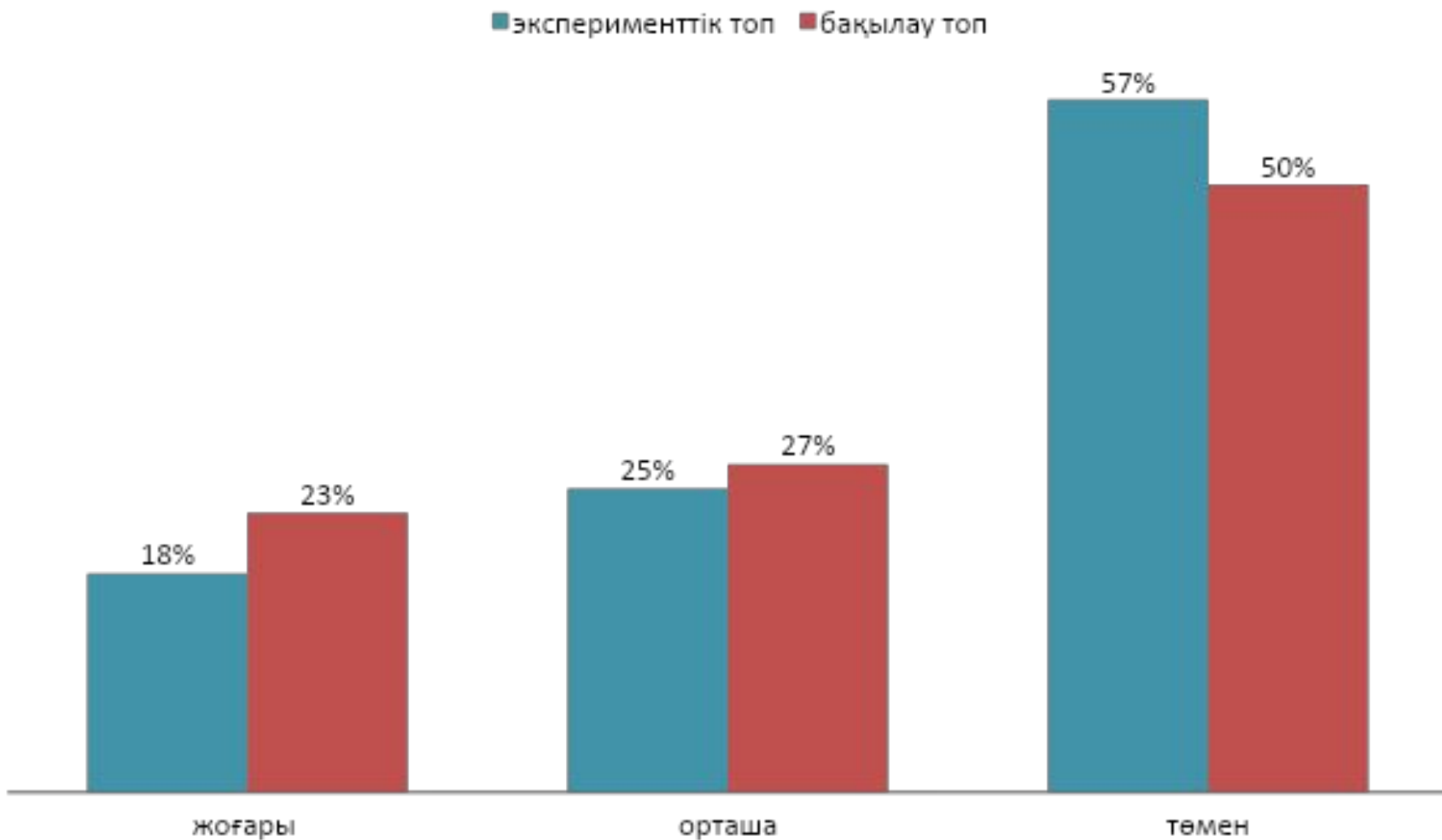
Сенімділік

Сыйластық

Адалдық

Кесте 2. - Балалардың адамгершілік мәдениеті деңгейінің диагностикалық белгілері

Адамгершілік мәдениет деңгейі	Диагностикалық белгілері (критерийлер)
Жоғары деңгей	Балалардың бойында адамгершілік мәдениеті қалыптасқан. Үлкенді сыйлай, кішіге ізет көрсете біледі. Жолдастық, достық қарым-қатынас мәдениеті жақсы дамыған. Адамгершілік мәдениетіне байланысты тақырыпты жақсы түсінеді, негізгі ұғымдарға, анықтамаларға сипаттама беріп, дәлелдей біледі. Өздігінен бақылау жүргізе алады. Ұғымдарды байланыстыра алады.
Ортаңғы деңгей	Белгіленген көрсеткіштер орта деңгейде қалыптасқан. Адамгершілік тәрбиесіне қатысты тақырыпты орташа түсінеді, тәрбиешіден көмек күтеді, әсіресе ұғымдар арасында байланыстарды табуда қиналады. Өздігінен бақылау жүргізе алады.
Төменгі деңгей	Бұл деңгейдегі балаларда адамгершілік мәдениеті төмен дәрежеде қалыптасқан. Табиғатты аялай білмейді. Жан-жануарға қатыгездікпен қарайды. Топтағы балалармен жолдастық қатынасы ауыр. Өзімшіл.

Сурет 1 - Эксперимент және бақылау топтарының алғашқы тілік қорытындыларының салыстырмалы көрсеткіштері

Төмендегі сауалнама сұрақтарына сәйкес жауапты таңдаңыз:

1. Егерде досы ойыншығын тартып алса, сіздің балаңыз өзін қалай ұстайды?

- а) Қатты ашуланып, ойыншығын тартып алады
- ә) Басқа ойыншық алады немесе досының ойынына қарап тұрады
- б) Ойыншығын қайтарып беруін өтінеді
- в) Жылап, сізден көмек сұрайды
- г) Ешкімге қарамай айқайлап жылай салады

2. «Қайда бардың, не істедің» деген сауалға балаңыздан қандай жауап естір едіңіз?

- а) Балалар театрына
- ә) Аулаға шығуға, достарымен серуендеуге
- б) Саябаққа баруға, елосипед немесе ролик тебуге
- в) Не айтарын білмейді
- г) Сіздің ұсынысыңызды қабылдауға әзір

3. Балаңыз қай сыйлығыңызды (мысалы: жаңа жылдық) бәрінен артық ұнатады?

- а) Жауынгерлерді, жиһазды, қуыршақ үйін
- ә) Кітаптарды, жаңылтпаштарды
- б) Радиобасқару машинасын, механикалық қуыршақты, ертегі касетасын
- в) Карнавалдық киімді, жұмсақ ойыншықты
- г) Тапаншаны, футбол добын, дөңгелекті конькиді

Осындай бақылау, зерттеулер жүргізе отырып, ата-аналармен жұмыс жасай отырып, қазіргі кездерімен салыстырдым.

3-4 айдың ішінде балалардың бойында қандай жақсы қасиеттер пайда болды?

Ол қасиеттер немен келді?

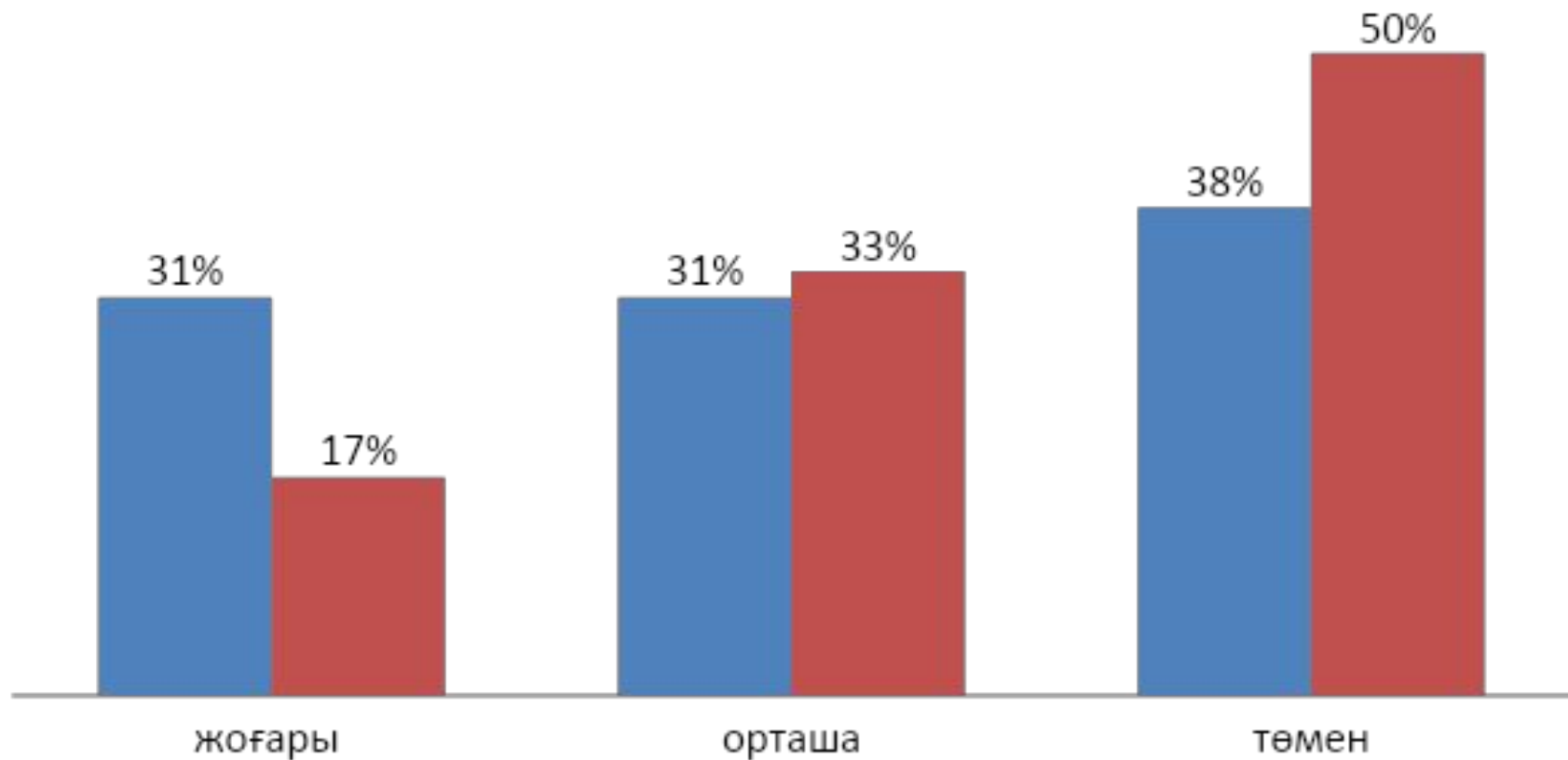
(ұжымдық жұмыспен, жеке жүргізілген жұмыспен, балалардың ықпалымен)

Мінез-құлқы қалай өзгерді?

Айналасына деген көзқарасы қаншалықты өзгерді?

■эксперименттік топ ■бақылау топ

Сурет 2 - Эксперимент және бақылау топтарының соңғы тілік қорытындыларының көрсеткіштері

Қорыта келгенде, оқу іс-әрекеті үрдісіндегі баланың тұлғалық қасиетін тәрбиелеуде мынадай ерекшеліктерді ескеруіміз керек:

- Баланың ақыл-ой мәдениетін дамыту;

- Баланың адамгершілік-имандылық құндылығын қалыптастыру;

- Бала мен тәрбиешінің қарым-қатынасы арқылы бала дүниетанымы қалыптасып, баланың ақыл-парасаты толысып, еңбекке, рухани-адамгершілік деңгейі біртіндеп дамитынын ескеру;

- сабақ тақырыбына сай ұлттық педагогика элементтерін баланың адамгершілігін арттыруға тиімділігін көрсету.

***НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ !!!***